

## LAKIALOITE 91/2004 vp

### Laki varallisuusverolain kumoamisesta

#### *Eduskunnalle*

Lakialoitteessa esitetään, että kumotaan varallisuusverolaki vuodelta 1992. Varallisuusvero kohdistuu verovelvollisella verovuoden päättyessä olevaan nettovarallisuuteen. Yritysverouudistuksessa on päätetty varallisuusveron alarajan nostamisesta 185 000 eurosta 250 000 euroon vuoden 2005 alusta lukien. Samalla veroprosenttia lasketaan 0,9 prosentista 0,8 prosenttiin.

Hallitus arvioi alarajan korotuksen ja veroprosentin laskemisen pienentävän varallisuusveron tuottoa 28 miljoonalla eurolla (vuonna 2002 tuotto oli 105 miljoonaa euroa). Varallisuusveroa maksavien lukumäärän arvioidaan alenevan noin kolmanneksella. Asteikkojen tarkistamisen myötä varallisuusveron merkitys veronsaajalle jää hyvin vähäiseksi. Yritysverouudistuksen yhteydessä valtiovarainvaliokunnan kokoomuksen ryhmä esitti vastalauseessaan asteittaista luopumista varallisuusverosta siten, että vuoden 2007 alusta lukien sitä ei enää perittäisi.

Vuoden 2005 alussa voimaan tuleva jaetun voiton osittaiseen kaksinkertaiseen verotukseen perustuva osinkovero lisää painetta varallisuusveron poistamiseen. Osinkojen verotuksen kiristyessä varallisuusveron tuoma lisärasitus korostuu erityisesti pidättyväistä osingonjakopolitiikkaa noudattavien yhtiöiden osakkeiden kohdalla.

Varallisuusveron merkitys tuloverotuksen täydentäjänä on väistynyt pääomatuloverotuksen veropohjan tiivistyttyä ja kiinteistöveron astuttua voimaan. Varallisuusveroa maksaa alle yksi prosentti veronmaksajista, mutta sen omis-

tuksessa on merkittävästi pääomaa. Vuonna 2002 kotitalouksien yhteensä 112,8 miljardin euron verotettavasta bruttovarallisuudesta 79 prosenttia muodostui kiinteistöistä, asunto-osakkeista sekä maa- ja metsätalouden varallisuudesta. Loppuosa muodostui pääosin arvopapereista, joista pääosa on osakkeita.

Varallisuusveron piiriin vuoden 2002 verotuksessa kuului yhteensä 36 447 henkilöä (105 442 000 euroa), joista palkansaaajia oli 10 265 (38 568 000 euroa), maatilatalouden harjoittajia 6 207 (9 656 000 euroa), liikkeen- tai ammatinharjoittajia 1 666 (3 016 000 euroa), eläkeläisiä 9 123 (27 538 000 euroa), muita luonnollisia henkilöitä 8 096 (22 021 000 euroa) ja kuolinpesiä 1 090 (4 643 000 euroa).

Varallisuusvero kohdistuu samalla tavalla tuottavaan ja tuottamattomaan omaisuuteen. Kaikilla varallisuusverovelvollisilla ei kuitenkaan ole korkeita tuloja. Varallisuusveron ja tuloveron yhteismäärän kattosäännöstä huolimatta vähätuottoisiin osakkeisiin kohdistuvan tuloveron ja varallisuusveron yhteismäärä voi ylittää 100 prosenttia osinkotulosta, jos verovelvollisella on muita tuloja siten, että verovelvollisen kaikkien verojen osuus kaikkien tulojen yhteismäärästä jää alle 70 prosentin. Verovelvollisen rahojen pitäisi riittää verojen maksamiseen, ettei omaisuudesta pitäisi luopua varallisuusveron vuoksi.

Kun verotusta pohtinut selvitysmies Arvelan työryhmä esitti paluuta osinkojen täydelliseen kaksinkertaiseen verotukseen, niin se päättyi samalla esittämään varallisuusverosta luopumista.

Varallisuusveron korvaamiseksi työryhmä päätyi esittämään korotusta kiinteistöveroon, jolloin veron perusteena ei olisi asuminen, vaan kiinteistön sijainti. Kiinteistöveron tuotolla olisi merkitystä myös kuntien rahoitusosuuden kannalta.

Varallisuusveron rakenteelliset ongelmat liittyvät veropohjan aukollisuuteen ja varojen epäyhtenäiseen arvostukseen, mikä on ongelmallista myös verotuksen neutraalisuusvaatimuksen kannalta ja kannustaa verosuunnitteluun. Tästä tyypillinen esimerkki on laajasti esiintyvä korkorahastojen rahasto-osuuksien realisointi juuri ennen vuodenvaihdetta. Useimmiten talletukset, joihin rahasto-osuuksista realisoidut varat voidaan sijoittaa, ovat pitkälti vapaita varallisuusverosta. Veropohjan laajentaminen sijoituskohteiden tasa-arvoisuuden vuoksi koskemaan esimerkiksi pankkitalletuksia ei ole tarkoituksenmukaista, koska varallisuusveron yhteisvaikutus korkotulon lähdeveron kanssa voisi ylittää saadun korkotulon.

OECD-maista varallisuusveroa peritään Suomen lisäksi vain Espanjassa, Luxemburgissa, Ranskassa, Ruotsissa, Norjassa, Islannissa ja Sveitsissä. Virta vie varallisuusverosta väistymisen suuntaan, mistä päätöksen ovat tehneet Itävalta, Tanska ja Saksa. Saksassa varallisuusverosta luovuttiin, kun perustuslakituomioistuin totesi sen kohtelevan verovelvollisia epätasapuolisesti riippuen siitä, minkälaista varallisuutta nämä omistavat. Norjassa on esitetty varallisuusveron puolittamista. Ruotsissa on myös esitetty tämän mennyttä maailmaa edustavan kauteusveron poistamista. Verotuksen rakennetta tulisi muuttaa paremmin verokilpailun haasteita vastaavaksi, ja sen tulisi vastata muita OECD-maita.

Yritysverouudistus poistaa muut mahdollisuudet tukea kotimaista omistusta. Suomen Pan-

kin johtokunnan jäsen Matti Louekoski on julkisuudessa tukenut ajatusta varallisuusveron poistamisesta, jotta teknologiainvestoinnit suuntautuisivat jatkossakin Suomeen. Pääomatulojen veronkiristykset astuvat voimaan koko ankaruudessaan ensi vuoden alusta lukien, ja siksi helpotuksetkin olisi syytä käsitellä samanaikaisesti. Varallisuusveron poistaminen olisi myönteinen signaali valtiovallan puolelta perheille ja yksityishenkilöille kotimaisen omistuksen puolesta.

Professori Vesa Puttosen tuoreen raportin mukaan suomalainen omistus on merkittävästi syrjäytynyt ulkomaisella sen jälkeen, kun ulkomaalaisomistus vapautettiin vuonna 1993. Siitä lähtien suomalaisten omistusten arvo ulkomaille on joka vuosi ylittänyt ulkomaalaisten omistukset Suomessa. Suomalaisella omistuksella ja työllä on taipumus kulkea rinnakkain, ja siksi suomalaiset isot yritykset työllistävät paljon ulkomaille. Ulkomaalaiset omistajat kuorivat kerrat päältä, sillä vuodesta 1986 lähtien ulkomaalaisomisteisten yritysten kannattavuus on ollut parempi kuin suomalaisomisteisten. Vastaavasti ne ovat investoineet huomattavasti vähemmän. Koska nykyisin huomattava osa investoinneista kohdistuu tuotekehitykseen, on kotimainen omistaja ulkomaisia kaukonäköisempi. Toisaalta tehottomien investointien tekeminen tuloksen näyttämisen sijasta voi olla taas edessä yritysverouudistuksen seurauksena.

Tässä lakialoitteessa esitetään, että kumotaan varallisuusverolaki vuodelta 1992. Sen hyväksyminen edellyttää, että vastaavat muutokset tehdään myös muihin lakeihin, joissa varallisuusveroon viitataan.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

*että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:*

## Laki

### varallisuusverolain kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

#### 1 §

Tällä lailla kumotaan 30 päivänä joulukuuta 1992 annettu varallisuusverolaki (1537/1992) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

#### 2 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2005.

---

Helsingissä 10 päivänä syyskuuta 2004

Juhani Sjöblom /kok  
Seppo Lahtela /kesk  
Lasse Virén /kok  
Timo Seppälä /kok  
Esko Kurvinen /kok  
Reijo Paajanen /kok

Petri Salo /kok  
Pertti Hemmilä /kok  
Jouko Laxell /kok  
Eero Akaan-Penttilä /kok  
Pekka Kuosmanen /kok  
Irja Tulonen /kok